841/10

Den 6. april 2010 blev i sag nr. 76.506:

xxx xxxxxxx
xxx xxxxxxxx xxx x
xxxx xxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har en individuel pensionsordning, der giver ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne i Danica Pension, klager over selskabets afvisning af at anerkende et generelt erhvervsevnetab på mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne.

Selskabet har anerkendt, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen efter karensperiodens udløb den 1/6 2008, men har afvist at anerkende et generelt erhvervsevnetab på mindst 2/3 med henvisning til, at selskabet ikke finder det dokumenteret, at hendes erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller mindre i ethvert erhverv.

Den tegnede forsikring giver ret til præmiefritagelse og fulde ydelser, såfremt forsikredes generelle erhvervsevne bliver nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne og halve ydelser ved et generelt erhvervsevnetab på mindst halvdelen af den fulde erhvervsevne. Der foretages ved bedømmelsen en vurdering af, hvorvidt forsikrede ikke længere er i stand til at tjene mere end henholdsvis 1/3 og 1/2 af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Klageren, der er født i 1957, afsluttede folkeskolen med realeksamen i 1974. Efterfølgende var hun på husholdningsskole og handelsskole. Hun har i sit arbejdsliv arbejdet meget med dekoration, og i perioden 1989 - 1991 arbejdede hun som dagplejemor. I

perioden 1993 - 2006 fungerede hun som afdelingsleder og dekoratør. Hun fik fra 2002 tiltagende vanskeligere ved at klare de tunge løft, der var forbundet med arbejdet, og grundet slidgigtforandringer måtte hun sygemelde sig. Via kommunen fik hun støtte til det tunge arbejde i virksomheden, men på trods heraf følte hun sig tiltagende stresset, træt og afkræftet.

På kommunens foranledning blev klageren vurderet af speciallæge i psykiatri S.T., der i erklæring af 20/5 2008 bl.a. har anført:

"*Objektivt psykisk:*

Bevidsthedsklar og orienteret. Fremtræder lettere nervøs, ængstelig, hektisk talende, delvis usamlet, med impulsive erindringer. Er i sin beretning betydeligt udadprojicerende. Hun skønnes dog generelt normalt til velbegavet. Grundstemningen er bekymret, lavt i normalområdet. Intet suicidalt. Intet psykotisk.

Diagnose:

F60.6: Sensitiv, ængstelig, evasiv personlighedsstruktur.
F48.0: Neurasteni.

Såvel den beskrevne personlighedsstruktur som den heraf afledte neurasteni må betragtes som kroniske og vedvarende og uden behandlingsmæssig tilgængelighed medikamentelt, ligesom der ikke foreligger nogen specifik psykologisk behandling, men ved aflastning og hensyntagende arbejdsforhold kan en vis arbejdsevne muligvis generhverves.
Hun har selv et ønske om førtidspension, og hun kunne tænke sig, når hun har restitueret sig nogen tid, at åbne en lille forretning inden for brugskunst og lignende.
Det kan ikke ganske afvises, at hun ved langsomt stigende timetal inden for dette område vil kunne nå til at klare kravene til en fleksordning, som i kraft af hendes begavelse nok vil bibringe hende størst livskvalitet.
Alternativet hertil vil være førtidspension.
Hvad angår den til tider urolige nattesøvn, har jeg foreslået hende eventuelt tabl. seroquel 25 mg til nat, eventuelt stigende, et ikke vanedannende præparat, hvor eneste bivirkning plejer at være en mulig efterfølgende sedation, som kan være dosisvejledende. Hun er dog afvisende over for enhver psykofarmakologisk behandling.
Formålet med en eventuel seroquelbehandling ville være at give mere ro til natten, en virkning, som nok også kan nås ved social aflastning."

Kommunen ydede revalideringsstøtte til VUC kombineret med HF på 1 år, idet hun havde en drøm om at blive ergoterapeut. Hun gennemførte et semester, men fik angiveligt stresssymptomer bl.a. som følge af den lange transporttid, ligesom hun havde det svært med de mere gruppeprægede aktiviteter. Hun ønskede følgelig at gennemføre uddannelsen som selvstudium, hvilket blev afslået. Efterfølgende sygemeldte hun sig, og

kommunen bevilgede førtidspension pr. 1/12 2008. Kommunen har begrundet afgørelsen om førtidspension som følger:

> "[klager] har diagnoserne Sensitiv ængstelig evasiv personlighedsstruktur og Neurastenia.
>
> Lægekonsulenten vurderer, at [klager] har haft en omskiftelig tilværelse, fordi hun under tiden går i sort og reagerer kaotisk.
> Der er ingen behandlingsmuligheder for den psykiske lidelse. Tilstanden er stationær.
> Der er ingen mulighed for revalidering eller flexjob, ifølge arbejdsevnevurderingen. Somatisk er der ingen væsentlige lidelser, som påvirker arbejdsevnen væsentligt.
> Behandlingsmuligheder vurderes, jf. ovenstående, at være udtømte.
> [Klager] har deltaget i et afklaringsforløb på [vurderingsvirksomhed], hvor vurderingen er, at [klager] er i besiddelse af gode sociale kompetencer og arbejdsmæssige færdigheder, men at de helbredsmæssige gener er en barriere i forhold til arbejdsevnen. Den daglige arbejdstid er begrænset til 10 timer om ugen.
> [Vurderingsvirksomheden] vurderer, at arbejdsevnen er ophørt i ethvert erhverv.
> Revalideringsmulighederne vurderes at være udtømte.
> Sammenfattende vurderes det, at [klager] ikke evner at leve op til de krav der stilles på arbejdsmarkedet, heller ikke i forhold til et flexjob.
> Der indstilles derfor til at [klager] bevilges en førtidspension."

Klageren har over for selskabet i anmeldelse ved tab af erhvervsevne af 22/11 2008 anmodet om udbetaling grundet erhvervsevnetabet og har anført, at hendes første sygedag var 1/3 2008. Hun har om sine lidelser anført, at hun er sensitiv, ængstelig og har en evasiv personlighedsstruktur, ligesom hun lider af neurasteni. Herudover har hun angivet at lide af slidgigt på begge knæ og i ryggen.

Selskabet rekvirerede det lægelige og kommunale materiale og har i skrivelse til klageren af 2/3 2009 anerkendt et generelt erhvervsevnetab på mellem halvdelen og 2/3, hvorfor selskabet bevilgede halv udbetaling ved tab af erhvervsevne fra karenstidens udløb den 1/6 2008.

Klageren var utilfreds med selskabets afgørelse og har i skrivelse til selskabet af 7/3 2009 bl.a. henvist til kommunens afgørelse om førtidspension og begrundelsen herfor, ligesom hun har henvist til, at hun i afklaringsforløbet alene har kunnet arbejde 10 timer ugentligt.

Selskabet ønskede på baggrund heraf klageren undersøgt af speciallæge i ortopædkirurgi. Speciallæge i ortopædkirurgi M.S.S. har i erklæring af 12/5 2009 bl.a. anført:

> "**Objektivt:**

Slank. ET under middel. Er meget adræt, når hun skal til og fra lejet. Kommer gående ind uden halten.

Klarer af- og påklædning uden problemer. Klarer tå- og hælstand også uden problemer. Kan uden problemer gå i hugsiddende stilling og hvile på knæene. I stående stilling kan hun foroverfælde til en finger-gulv-afstand til 0 cm. Der er overordentlig god bevægelighed i ryggen, både sideværts og ved bagoverbøjning. Ingen indskrænkninger i nakkens og halscolumnas bevægelighed. Skuldrene bevæges også fuldstændig frit.

Med hensyn til ryggen er der ikke nogen ømhed af processus spinosi, ej heller af den paravertebrale muskulatur.
…
På lejet er der fuld og fri bevægelighed af begge hofteled og fodled. Der er normale neurovaskulære forhold distalt, og der er normal refleks overalt.

Begge knæ bevæges fra 0 til anslag. Ingen retropatellar skurren. Der er ikke egentlig ledlinieømhed, men der er lidt ubehag ved palpation af mediale ledlinie bilateralt. Ingen rotationsømhed. Ingen sideløshed. Lachmann er negativ. Ingen skuffeløshed. Ingen pivotering. Ingen posterior, medial eller lateral løshed. Der er god muskulatur overalt i benene.

Der er egalt quadricepsomfang på 39 cm. Egalt knæomfang på 32 cm. Egalt crusomfang på 31 cm og egalt ankelledsomfang på 18 cm.
…
Umiddelbart er det min opfattelse, at hun godt kunne bestride et let job. Dette i begrundelsen ud fra den kliniske undersøgelse, som er meget sparsom hvad angår objektive fund. Alligevel mener jeg, dog at den psykiske diagnose tæller mest her, og den giver ingen mulighed for at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

Der spørges, om der er udsigt til forværring eller forbedring i patientens aktuelle helbredstilstand. Jeg tror, der er udsigt til en forbedring, specielt efter hun har fået førtidspension og kan gå i sit eget tempo, med sin egen intensitet og lave sine øvelser og klare sin hverdag. Det er patientens ønske at vende tilbage til et job med brugsting, måske nogle timer et par gange om ugen, og dette tror jeg, er et realistisk niveau at stile efter. Jeg vil skyde på med en tidshorisont indenfor nogle år eller 3.

Hvis man på den anden side vil tvinge patienten tilbage i arbejdsprøvning eller et regulært arbejde, så tror jeg, hendes helbredstilstand vil forværres meget hurtigt og meget voldsomt. Jeg tror hendes ryg- og specielt knægener vil blusse voldsomt op, og dette vil sandsynligvis sætte en stopper for yderligere former for beskæftigelse, selv i et let job og med diverse skånehensyn. Jeg tror ikke, der er udsigt til, at patienten kommer tilbage til et arbejde i gængs forstand."

Selskabet har i skrivelse af 24/6 2009 fastholdt sin afgørelse med henvisning til, at klageren kan gå uden halten, og at hun ikke har problemer med at gå i hugstilling og hvile på knæene, og at hun rent fysisk har fået det bedre siden tilkendelsen af førtidspension. Selskabet fandt på baggrund heraf, at klageren ikke havde dokumenteret, at den samlede erhvervsevne var nedsat til 1/3 eller mindre.

Over for nævnet har klageren herefter indbragt klage den 7/7 2009 med påstand om, at selskabet anerkender et generelt erhvervsevnetab på mindst 2/3. Til støtte for påstanden har hendes datter i supplerende redegørelse bl.a. anført:

> "Danica Pension anfører i afgørelsen af 24. juni 2009, at selskabets lægekonsulent vurderer, at [klagers] generelle erhvervsevne er nedsat til 1/2, men ikke til 1/3 eller mindre. Denne vurdering forekommer mig noget uforståelig og useriøs set i forhold til, at vurderingen er foretaget på baggrund af en *ortopædkirurgisk* speciallægeerklæring. Årsagen til [klagers] tab af erhvervsevne er imidlertid ikke relateret til hendes begrænsede fysiske gener.
> …
> [klager] har derimod fået konstateret de psykiske diagnoser Sensitiv ængstelig evasiv personlighedsstruktur og Neurastenia, jf. speciallægeerklæringen af psykiater S.T., og det er denne psykiske sygdom, der begrunder erhvervsevnetabet.
> …
> Der anses således ikke fra Danica Pensions side at være foretaget en reel og seriøs vurdering af [klagers] erhvervsevne, idet der alene er fokuseret på det ortopædkirurgiske, der som nævnt ikke er baggrunden for [klagers] erhvervsevnetab. [klager] gjorde telefonisk Danica Pension opmærksom herpå efter modtagelsen af brev af 21. april 2009, idet hun tilrådede, at der i stedet blev iværksat en psykiatrisk vurdering med henblik på en forsvarlig sagsbehandling.
> …
> Så længe Danica Pension ikke har foretaget en vurdering af [klagers] psykiske tilstand, der er årsagen til hendes erhvervsevnetab, har Danica Pension efter min opfattelse ikke løftet bevisbyrden for, at [klagers] arbejdsevne ikke er nedsat med minimum 2/3.
>
> Ligeledes skal det tillægges vægt, at Funktionær Pension har vurderet, at erhvervsevnen er nedsat med mindst 2/3. De to selskaber skal foretage præcis samme vurdering af, om [klager] i tilstrækkelig grad har sandsynliggjort en erhvervsevnenedsættelse i dækningsberettigende grad.
> …
> Samlet er det således min opfattelse, at Danica Pension har været uberettiget til at nægte udbetaling samt præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne, idet [klager] i tilstrækkelig grad har løftet bevisbyrden for, at erhvervsevnen er nedsat med minimum 2/3."

Selskabet har over for nævnet ved skrivelse af 23/7 2009 fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

> "[klager] beskrives således i erklæringen som lettere nervøs og ængstelig, men ikke egentlig depressiv eller psykisk syg. Der beskrives heller ikke udtrætningsfænomener som eventuelt ville kunne begrunde diagnosen neurasteni, og denne diagnose er således på ingen måde underbygget i erklæringen og af den objektive undersøgelse.
> …
> Det er vores samlede vurdering, at [klager], med de helbredsmæssige begrænsninger hun har, burde kunne tjene mere end 1/3 af, hvad en erhvervsdygtig person med tilsvarende alder, uddannelse m.m. kan tjene. Den største barriere synes at være, at hun har svært ved at finde et positivt perspektiv på en arbejdsmarkedstilknytning. Det fremgår blandt andet af oplysningerne fra … kommune, at: '[klager] vil gerne have pension. Hun ligger ikke skjul på, at hun mener det er den eneste mulighed for at restituere sig og komme tilbage på arbejdsmarkedet.' Bilag …. Af konklusionen i erklæringen fra S.T. fremgår det ligeledes, at:

'Hun har selv et ønske om førtidspension, og hun kunne tænke sig, når hun har restitueret sig nogen tid, at åbne en lille forretning inden for brugskunst og lignende.'

[klager] har afslået medicinsk behandling - uanset at dette ville kunne hjælpe til en bedre nattesøvn og give et lille løft. Dette skriver kommunens lægekonsulent i bilag … side 9 nederst. [klager] er heller ikke i nogen form for psykologisk eller terapeutisk behandling.

Det faktum, at [klager] er tilkendt førtidspension fra kommunen efter reglerne i lov om social pension, har ingen betydning for vores vurdering af den generelle erhvervsevne. Kommunen vurderer arbejdsevnen med udgangspunkt i ressourceprofilens 12 elementer, hvor helbredet kun er den ene element. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunen ved vurderingen af helbredsforhold inddrager borgerens opfattelse af eget helbred, jævnfør Socialministeriets arbejdsevnemetode side 50. Ved vores bedømmelse er det alene helbredstilstanden, der skal vurderes.

Ligeledes har det forhold, at [klager] modtager udbetaling fra Funktionær Pension ikke betydning ved vurderingen. Jf. blandt andet Ankenævnets kendelse 63.642."

Der har efterfølgende været ført nogen korrespondance mellem parterne, uden at der dog herved er fremkommet afgørende nyt i sagen, idet selskabet stedse har henholdt sig til, at klageren ikke findes at have dokumenteret det påståede erhvervsevnetab, idet kommunen efter det mislykkede revalideringsforsøg ikke har afprøvet klageren relevant i relation til beskæftigelse, der forholder sig til det skånebehov, der er i forhold til klagerens personlighedsstruktur.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"Forsikredes arbejdsevne anses for varigt at være nedsat til 1/3 eller mindre, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Forsikredes arbejdsevne anses for varigt at være nedsat til mellem 1/2 og 1/3, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Ved vurderingen af den forsikredes tab af arbejdsevne foretages et skøn over, om forsikrede må anses for egnet til omskoling. Hvis forsikrede anses for egnet til og i tilfælde af omskoling må forventes at blive i stand til at opretholde den førnævnte indtjening, anses hans arbejdsevne ikke for nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3.

Der tages ikke hensyn til, om forsikrede på grundlag af situationen på arbejdsmarkedet er eller efter omskoling vil blive i stand til at få arbejde svarende til sin uddannelse."

Nævnet udtaler:
Nævnet har gennemgået sagen og finder efter de lægelige og kommunale oplysninger, at klageren ikke har sandsynliggjort, at hendes erhvervsevne er varigt nedsat med mindst 2/3 af helbredsmæssige årsager.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen
formand